

Становище

от

проф. Д-р Владимир Панов, дмн,

Ръководител Катедра „Консервативно зъболечение и орална патология“,

Факултет по дентална медицина, МУ-Варна

ОТНОСНО

дисертационен труд на Д-р Деница Георгиева Занева-Христова-асистент в катедра Консервативно зъболечение и орална патология на ФДМ- Варна на тема "Сравняване на методи за лечение на хронични периапикални възпалителни заболявания", представен за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ с научен ръководител Доц. д-р Цветелина Борисова-Папанчева, д.м. и според заповед на Ректора на МУ-Варна Р 109-247 от 09.06.2021 година.

Биографични данни

Д-р Деница Занева-Христова е родена през 1991 г. в гр. Варна. През 2016 година завършва висше образование по дентална медицина във ФДМ, МУ-Варна. От 2016 година е хоноруван, а от 2017 година редовен асистент в катедра “Консервативно зъболечение и орална патология” във ФДМ, МУ- Варна. От 2018 година е докторант на самостоятелна форма на обучение към същата катедра.

Актуалност на проблема

Повечето от ендодонтските проблеми са асоциирани с микробна инвазия, като нейното отстраняване или редуциране се счита за една от най-важните стъпка в терапията на кореновите канали. Броят на посещенията за лечение на инфектирани коренови канали е често дискутирана тема в ендодонтията. Ендодонтското лечение чрез множество посещения е класически метод, въпреки че се прилага и протокол в едно посещение. Фактът че има различни варианти на поведение показва, че има недоизяснени проблеми с тази сфера. Именно това прави разработката съвременна, интересна за практиката и дисертабилна.

Структура на дисертационния труд.

Дисертационният труд съдържа 185 стандартни страници и е онагледен с 46 таблици и 96 фигури. Библиографията се състои от 199 източника, от които 6

на кирилица и 193 на латиница. Завършва с пет приложения. Структурно отговаря напълно на общоприетите норми.

Въведението ни насочва към идеята. Литературният обзор отразява съвременни познания относно лечението на периодонтити по едноетапен и многоетапен метод, описани са медикаменти и материали, които се прилагат, двата метода са сравнени. Представени са данни относно значението на СВСТ за диагностициране. Анализът на обзора показва, че съществуват редица нерешени проблеми, което налага задълбочено проучване, касаещо използваните медикаменти, техните качества, постоперативната болка и оздравителния процес.

Целта е подробно формулирана-съпоставяне методите за лечение на периодонтити, сравняване и изследване ефективността на различните материали, използвани за лечението им, като поставените 5 задачи следват логично идеята и позволяват изпълнение на проучването.

Материали и методи включват анкетни карти, интраорална секторна рентгенография, ОПГ или СВСТ, лабораторни методи за потвърждаване на патогенни микроорганизми от кореновите канали.

В резултат на изследванията д-р Занева установява, че болшинството от лекарите по дентална медицина разчитат на общоприетия протокол за лечение на зъби с ХАП по многоетапен метод. Голяма част от анкетиранияте съобщават за прилагане на съвременни техники за иригация и за obtуриране на кореновите канали, но често дисертанката открива пренебрегването на адекватната изолация.

Резултатите получени от анкетиране на пациенти лекувани по едноетапен и многоетапен метод показват, че във всеки етап от лечението при мъжете се наблюдава по-изявена болкова симптоматика. Авторът установява, че пациентите на възраст между 36-60 годишна възраст по-често съобщават за болкова симптоматика, което може да е свързано с промените в хуморалния и клетъчно-медиаторния имунитет. Голям брой анкетирани съобщават за персистираща симптоматика след лечение по многоетапен метод.

След обработка на резултатите д-р Занева заключава, че няма основание да се даде превес на някоя от двете техники за лечение на зъби с ХАП. Дисертанта наблюдава статистически значима разлика между резултатите преди и след лечението на база периапикалната лезия, измерена с РАІ при зъби, лекувани по едноетапен метод.

Проучването доказва, че адекватната изолация на оперативното поле, правилната механична и химична обработка, включваща само ЕДТА, натриев

хипохлорит 5.25% и физиологичен разтвор, са достатъчни за овладяване на инфекцията и редуциране на микроорганизмите (*Ent.faecalis*, *C.albicans*, *E.coli*, *Pseudomonas aeruginosa*) в корено-каналната система.

Едноетапното лечение на зъби с хроничен асимптоматичен апикален периодонтит е добра алтернатива на многоетапното лечение чрез апликация на допълнителни медикаменти като калциев хидроксид и хлорхексидин. Прилагането на едноетапен метод би редуцирало времето за лечение, броя на посещенията и дискомфорта на пациентите от повтарящите се дентални процедури, както и риска от реинфекция при наличие на микропросмукване от временната obturation между отделните посещения. Това би го направило предпочитан метод за лечение на зъби с ХАП от лекарите по дентална медицина.

От резултатите по трета задача става ясно, че многоетапното лечение на ХАП не дава задоволителни резултати, що се касае до постоперативната чувствителност.

Четвърта задача показва, че многоетапното лечение на ХАП по тази методика дава задоволителни резултати, що се касае за постоперативна чувствителност, но установява незадоволителна редукция на периапикалното изменение.

Резултатите от последната задача показват, че многоетапното лечение има успеваемост 100%, що се касае за постоперативната чувствителност. В дългосрочен план лечението на зъби с ХАП по многоетапен метод чрез използване на хлорхексидин като интраканален медикамент, води до желаните и очаквани резултати. Изследванията показват по-добри оздравителни процеси при зъби, лекувани по едноетапен метод, въпреки че не се установява статистически значима разлика.

Формулирани са по 6 извода от клиничното изследване и от анкетните проучвания. Описани са два приноса с оригинален характер и 3 с потвърдителен. Библиографската справка е изчерпателна, като отразява българския и световния опит по темата.

Публикационна активност

Д-р Занева е единствен автор на две публикации и пръв автор заедно с научния си ръководител в третата статия, свързани с дисертационния труд. Това показва водещата ѝ роля в разработката. Изследванията са представени и на два научни конгреса през последните години.

Автореферат

Авторефератът съответства на съдържанието на дисертационния труд и е съобразен с възприетите изисквания. На 68 страници са представени цел, задачите, материалът и методите и получените резултати. Включени са и изводите, приносите, публикациите и участията в научни прояви на д-р Занева.

Заклучение

Разработката е оформена е по общоприетите изискванията на ЗРАСРБ, има научно-приложна стойност и структурата ѝ отговаря напълно на приетите норми. Всичко това ми дава основание убедено да препоръчам членовете на научното жури да подкрепи д-р Денция Занева за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“.

28.07.2021г.

проф. Д-р Владимир Панов, дмн